

॥ श्रीरामचन्द्रोविजयते तराम् ॥

शिवमहिम्नस्तोत्र

तथा

नर्मदाष्टक स्तोत्र

(गुर्जरटीका सहित.)

छपावी प्रसिद्ध करनार.

ठाकोर जयंतीलाल एन्ड को.

बुकसेलर

रीचीरोड—अमदावाद.

आवृत्ती बीजी.

मत. २०००

धी रत्नसागर प्रीन्टिंग प्रेस—अमदावाद.

संवत् १९६६

सन १९१०

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૩૦૮-૧

અમદાવાદ.

શ્રી રત્નસાગર લીબ્રેરીઝ પ્રેમમાં

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાબિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૦૯-૧

વર્ગાંક

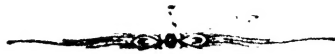
પુસ્તકનું નામ શિવ મારિયન સ્તોત્ર

વિષય ૮૨૨:૭૧.૦

અથ

શિવમહિમ્નસ્તોત્ર સટીક

પ્રારંભઃ

શ્રીગણેશાય નમઃ ॥ પુષ્પદંત ઉવાચ । મ-
હિમ્નઃ પારં તે પરમવિદુષો યદ્યસદૃશી સ્તુતિર્બ્રહ્મા-
દીનામપિ તદવસન્નાસ્ત્વયિ ગિરઃ અથવાચ્યઃ સર્વ
સ્વમતિપરિણામાવધિગૃણન્ મમાપ્યેષ સ્તોત્રે હર
નિરપવાદઃ પરિકરઃ ॥ ૧ ॥

હો દુઃખનેં દુર કરનાર શિવજી ! આપના મહીમાનો
પાર અર્થાત્ નિર્ગુણ સ્વરૂપનો પાર નથી કોઈ મુર્ખ સાધારણ
માણુસે કરેલી સ્તુતી જેવી રીતે દર્શાવવી જોઈએ તેવી રીતે
દર્શાવવામાં ન આવે તે! તેમાં કંઈ આશ્ચર્ય પામવા જેવું
નથી. કારણે બ્રહ્માદિક વીગેરેની વાણી પણ આપની સ્તુતિ
કરવામાં બંધ પડી જાય છે એટલે ચાલી શક્તી નથી. તો
સમ્રાજા મનુષ્ય પોતપોતાની બુદ્ધિ પહોંચે ત્યાં સુધી સ્તુતિ
કરી શકે તો તેમાં તેનો દોષ કહેવાય નહિ તેથી કરીને

મારો આ સ્તોત્ર રચના પ્રકારના સંબંધમાં એ અપવાદને લાયક નથી. ૧

અતીતઃ પંથાનં તવ ચ મહિમા વાઙ્મનસ-
યોતરવ્યાવૃત્ત્યાયં ચકિતમભિધત્તે શ્રુતિરપિ । સ
કસ્ય સ્તોતવ્યઃ કતિવિધગુણઃ કસ્ય વિષય પદે
ત્વર્વાર્ચીને પતતિ ન મનઃ કસ્ય ન વચઃ ॥ ૨ ॥

હે ભગવત ! તમારો મહિમા વાણી અને મનથી જાણવામાં આવતો નથી કે જે મહિમા વેદ પણ નિશ્ચયપણે વર્ણવી શકતા નથી તે તમારા મહિમાનું વર્ણન કોણ કરી શકે એટલે કોઈથી થઈ શકે તેમ નથી. તમારામાં કેટલાક ગુણ છે તે વિષય પણ કોનો છે તે પણ કહી શકાતું નથી. પરંતુ આ સંસારના પદાર્થો ઉપર કયા પુરુષની વાણી પહોંચી શકતી નથી અર્થાત્ સવળાની પહોંચે છે. ૨

મધુસ્ફીતા વાચઃ પરમમમૃતં નિર્મિતવત-
સ્તવ બ્રહ્મન્કિં વાગપિ સુરગુરોર્વિસ્મયપદમ્ । મમ
ત્વેતાં વાર્ણીં ગુણકથનપુણ્યેન ભવતઃ પુનામીત્ય-
ર્થેઽસ્મિન્ પુરમથન બુદ્ધિર્વ્યવસિતા ॥ ૩ ॥

હે બ્રહ્મન્ ! મધથી પણ મીઠી વાણીના બનાવવાવાળા પણ તમે છો વળી બ્રહ્મદેવની વાણી આપને વિષે આશ્ચર્ય પામે છે તો બીજાની શી ગણતરી ! તો તમે કહેશો કે

તું શા કારણથી મેહેનત કરે છે તેના જવાબમાં મારે નમ્રતાપૂર્વક કહેવાનું કે મારી બુદ્ધિના પ્રમાણમાં આપના ગુણના કથનને વાસ્તે મારી વાણી પવિત્ર કરવાનો મેં નિશ્ચય કર્યો છે. ૩

તવૈશ્વર્યં યતજ્જગદુદયરક્ષાપ્રલયકૃત્ત્રયવિ-
સ્તુવ્યસ્તં તિસૃષુ ગુણભિન્નાસુતનુષુ । અભવ્યાના-
મસ્મિન્વરદ રમણીયામરમણીં વિહંતું વ્યાક્રોશીં
વિદધત ઇહૈકે જડધિયઃ ॥ ૪ ॥

હું વરદાનિય આ સંસારના મંદ બુદ્ધિવાળા પુરૂષો આપના ઐશ્વર્યની નીંદા કરે છે. પણ તે આપનો વૈભવ કેવો છે તે કહી બતાવે છે. આપ સંસારની ઉત્પત્તિ, પાલન તથા સંહાર કરો છો. આપનું ઐશ્વર્ય ત્રણે વેદોનું તત્વ છે અને ત્રણ ગુણ (સત્ય, રાજસ અને તામસ) ને લીધે ત્રિ-મૂર્તિ (ત્રણ સ્વરૂપ) ધારણ કરેલા છે. આપની નીંદા પા-પીને પ્રીય લાગે છે. પરંતુ આપના સર્વ જ્ઞાનાદિ ગુણગુક્ત ઐશ્વર્યની નીંદા મુમુક્ષુઓને અતિશય અપ્રીય લાગે છે. ૪

કિમીહઃ કિંકાયઃ સ खलु किमुपायास्त्रि-
भुवनं किमाधारो धाता सृजति किमुपादान इति
च । अतर्क्यैश्वर्ये त्वय्यनवसरदुःस्थो हताधियः
कुतर्कोऽयं कांश्चिन्मुखरयति मोहाय जगतः ॥ ५ ॥

તમા નિશ્ચય કરી કહો કે વિધાતાએ ત્રણે લોકોને ક્યાં બેસીને, કઈ પ્રકારે, કઈ કાયાથી તથા કઈ યુક્તિથી અને ક્યાં કારણથી એટલે કઈ વસ્તુથી અને કોને વાસ્તે ઉત્પન્ન કર્યા. કેટલા મંદ બુદ્ધિવાળા પુરુષો આપા આપા કુર્તક કરે છે. આપના ભક્તના ચિત્તને ભ્રમાવવાના હેતુથી આપના વિષે આપા કુર્તક કરવા એ યોગ્ય નથી કારણ આપ અનિર્વચનીય એર્થવાળા છો. ૫

अजन्मानोलोकाः किमवयववतोऽपि जग-
तामधिष्ठानारं किं भवविधिनादृत्य भवति । अ-
नीशो वा कुर्यादुवनजननेन कः परिक्रमो यतो मं-
दास्त्वां प्रत्यमरवर संशेरत्त हमे ॥ ६ ॥

હે દેવોત્તમ ! અંગવાળા સઘળા લોકો અજન્મા છે ? સંસારની ઉત્પત્તિ જગતનો કર્તા ઈશ્વર નથી, અને ચૈત્ત-
ભૂવન ઉત્પન્ન કરવાની સામગ્રી કઈ કઈ છે. એટલે ઈશ્વર
વિના સઘળી ઉત્પત્તિ થાય છે એવા અનેક પ્રકારના સંદેહ
આપના સંબંધમાં મંદ બુદ્ધિવાળા કરે છે પરંતુ આપને
વિશે સંશયનું કંઈ પણ કારણ નથી પણ હું તો એમજ
માનું છું કે તમારાથી જગતની ઉત્પત્તિ છે. ૬

त्रयी सांख्यं योगः पशुपतिमर्तं वैष्णवमि-
ति प्रभिन्ने प्रस्थाने परमिदमदः पथ्यमिति च ।

રુચીનાં વૈચિત્ર્યાદ્જુકુટિલનાનાપથજુપાંનૃણામે-
કો ગમ્યસ્ત્વમસિ પયસામર્ણવ ઇવ ॥ ૭ ॥

ત્રણ વેદ, શાખ્ય શાસ્ત્ર, યોગ શાસ્ત્ર, ન્યાય શાસ્ત્ર, શૈવશાસ્ત્ર અને વૈષ્ણવશાસ્ત્રો પોતપોતાના મનથી પોતપોતાના સિદ્ધાંતને અધીક માને છે. પણ જેવી રીતે સઘળી નદીઓનું જળ જુદે જુદે માર્ગે થઈ એકજ સમુદ્રમાં મળી જાય છે તેવી જ રીતે દરેક માર્ગવાળાના એક આધારરૂપ તમો જ છે. ૭

મહોક્ષઃસ્વદ્વાંગં પરશુરાજિનં ભસ્મ ફણિનઃ
કપાલં ચેતીયત્તવ વરદ તંત્રોપકરણમ્ । સુરાસ્તાં
તામૃદ્ધિં દદ્યાતિ તુ ભવદ્ભ્રમ્રણિહિતાં નહિ સ્વા-
ત્મારામં વિષયમૃગતૃષ્ણા ભ્રમયીત ॥ ૮ ॥

હે વરદ ! ધરડો નદી, બ્રહ્મકપાળ, ફરશી, મૃગચમર અને ભસ્મ, એટલી આપની સંપત્તિ છે અને દેવ લોકો આપની કૃપા દૃષ્ટિવડે રિદ્ધિ સિદ્ધિને લોગવે છે. વિષયરૂપી મૃગ તૃષ્ણા પોતાના સ્વરૂપમાં રમણ કરનારા યોગીઓને ભ્રમાવી શક્તી નથી એવા યોગીઓમાં તમો એક શ્રેષ્ઠ છો. ૮

ધ્રુવં કશ્ચિત્સર્વં સકલમપરસ્ત્વધ્રુવમિદં પરો
ધ્રોવ્યાધ્રોવ્યે જગતિ ગદતિ વ્યસ્તવિષયે । સમ-

સ્તેऽપ્યેતસ્મિન્પુરમથન તૈર્વિસ્મિત ઇવ સ્તુવજિહે-
મિ ત્વાં ન खलु ननु धृष्टा मुखरता ॥ ૯ ॥

હે પુરમથન ! શૈવી લોકો આ સંપૂર્ણ જગતને નિ-
શ્ચય અર્થાત અવીનાશી કહે છે. ઐશ્વ મતના નાસ્તિકો
આ સર્વ જગતને નાશવાન અગર ચલાયમાન માને છે ને
તેમનાથી ચઢીઆતા દીગંબર આ જગતને નિત્યાનિત્ય માને
છે. એ રીતે મતવાદીઓ આ જગતને ભિન્ન ભિન્ન પ્રકૃતિથી
યુક્ત માને છે તેથી હું અચંબો પામી આપની સ્તુતી ક-
રતાં લજ્જા પામું છું કારણ નિશ્ચય છતાં અચંબો પામવો
તેથી સ્તુતી કર્યા વિના ચાલતું નથી. ૯

तवैश्वर्यं यत्नाद्यदुपरि विरिंचो हरिरघः प-
रिच्छेत्तुं यातावनलमनलस्कंधवपुषः । ततो भ-
क्तिश्चद्धाभरगुरुगृणभ्यां गिरिश यत् स्वयं तस्थे
ताभ्यां तव किमनुवृत्तिर्न फलति ॥ १० ॥

હે ગિરીશ ! આપનો દેહ કે જેની અગ્નિ, વાયુ પ-
ર્યંત શાખા છે તમારા ઐશ્વર્યનો અંત લેવા ઉપર આકાશ
માં બ્રહ્મા ગયા અને નીચે પાતાળમાં વિષ્ણુ ગયા પણ તે-
મને તે અંત હાથ આવ્યા નાહો તે હારીને સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા
ભક્તિવડે આપની સ્તુતી કરવા લાગ્યા એવું આપનું ઐ-
શ્વર્ય જાણવાને કોઈ સમર્થ થતું નથી તો મછી તમારી સેવા
કળીભૂત થતી નથી એ સમજવું કેવળ મુર્ખતા છે. ૧૦

અયત્નાદાપાય ત્રિભુવનમવૈરવ્યતિકરં દશા-
સ્યો યદ્વાહૂનભૂત રણકંડૂપરવશાન્ । શિરઃપદ્મ-
શ્રેણીરચિત ચરણાંભોરુહબલેઃ સ્થિરાયાસ્ત્વદ્રક્તે-
સ્ત્રિપુરહર વિસ્ફૂ જિતમિદમ્ ॥ ૧૧ ॥

હે ત્રિપુર હર ! રાવણે બીન પરીશ્રમથી ત્રિભૂવનને
જીતીને શત્રુઓ છતાં નિરૂપણથી રાજ્ય કર્યું કે જેની
વીશ ભૂજાઓ યુદ્ધની ઇચ્છાને લીધે સળવળી રહેલી હતી
ને જે રાવણ શીશરૂપી કમળની માળા બનાવી આપના
ચરણ કમળની પુજા કરતો તે તમારી ભક્તિનો પ્રતાપ. ૧૧

અમુષ્ય ત્વત્સેવાસમધિગતસારં ભુજવનં વ-
લાત્કૈલાસેઽપિ ત્વદધિવસતા વિક્રમયતઃ । અલ-
ભ્યા પાતાલેઽપ્યલસચલિતાંગુષ્ઠશિરસિ પ્રતિષ્ઠા-
ત્વય્યાસીધ્રુવમુપચિતો મુહ્યતિ સ્વલઃ ॥ ૧૨ ॥

હે ભગવાન ! તમારી સેવાના ફળના બળને લીધે રા-
વણ પોતાના વીશ ભૂજાથી આપનો વસવાનો કૈલાસ ઉપા-
ડતો હતો. તે આપે આપના અંગુઠાના છેડા રાવણના મ-
સ્તક પર દબાવ્યો તેથી તેના હાથ દબાયા ને પાતાળમાં પણ
રહી શક્યો નહિ એવી આપના બળની સીમા છે. ૧૨

યદૃદ્ધિં સુત્રામ્ણો વરદ પરમોઽૈરપિ સતીમ-

ધશ્વકે બાણઃપરિજનવિધેયત્રિભુવનઃ । ન તચ્ચિત્રં
તસ્મિન્વરિ વસિતરિ ત્વચ્ચરણયોર્ન કસ્યા ઉન્નત્યૈ
ભવતિ શિરસસ્ત્વય્યવનતિઃ ॥ ૧૩ ॥

હે વરદાયક ! બાણાસુરે આપના ચરણની સેવા કરી
ત્રિભૂવનને તાળે કરી જેવી રીતે પોતાનો વૈભવ ઇંદ્રની માટી
સમૃદ્ધિકરતાં વધારી દીધો તેની માફક આપના ચરણની સેવા
કરવાથી મનુષ્યને આપની સેવાનું ફળ મળે છે. ૧૩

અકાંડબ્રહ્માંડક્ષયચકિતદેવાસુરકૃપોવિધય-
સ્યાડસીદ્યસ્ત્રિનયન વિષં સંહૃતવતઃ । સ કલ્માપઃ
કંઠે તવ ન કુરુતે ન શ્રિયમહો વિકારોઽપિશ્લા-
ઘ્યો ભુવનભય મંગવ્યસનિનઃ ॥ ૧૪ ॥

હે ત્રિલોચન ! સમય ન છતાં બ્રહ્માંડનો નાશ દેખીને
દેવતા તથા અસુરો ગભરાયા તેથી આપે તેમના ઉપર કૃપા
કરી વિષ પાન કર્યું તેથી આપના કંઠમાં ચીનહસ્થિત જે
થઈ આપને અતિશય શોભાને આપે છે તેમજ આ માટી
અચંબાની વાત છે કે સંસારના લોકોના દુઃખ દુર કરવાનું
આપને વ્યસનજ છે. ૧૪

અસિદ્ધાર્થા નૈવ ક્વચિદપિ સદેવાસુરનરે નિ-
વર્તેતે નિત્યં જગતિ જયિનો यस્ય વિશિખાઃ । સ

પદ્યત્રીશ ત્વામિતરસુરસાધારણમભૂત સ્મરઃ સ્મ-
ર્તવ્યાત્મા ન હિ વશિષ્ઠ પથ્યઃ પરિભવઃ ॥ ૧૫ ॥

હે ભગવન્ ! કામદેવના બાણોથી સધળા દેવતા અ-
સુરો તથા મનુષ્ય લોકો હૃદયેશાં વિધાન જાય છે ને બાણો
પાછાં ફરતાં નથી પણ આપે બીજા દેવોની સમાન ન ગ-
ણવાથી તેને બાણી ભસ્મ કર્યો એ ઠીક કર્યું; કારણ આ-
પનો અનાદર કરવો એ વિનાશનું કારણ છે. ૧૫

મહી પાદાઘાતાદ્રજતિ સહસા સંશયપદં પદં
વિષ્ણોર્ભ્રામ્યદ્ભુજપરિઘરુગ્ણગ્રહણમ્ । મુહુર્દ્યૌર્દૌ-
સ્થ્યં યાત્યનિભૂતજટાતાડિતતટા જગદ્રક્ષાયૈ ત્વં
નટસિ નનુ વામૈવ વિભુતા ॥ ૧૬ ॥

હે ભગવન્ ! તમે જગતની રક્ષાને સારૂ નૃત કરો છો
તે વખતે પૃથ્વી આપના ચરણના સ્પર્શથી ઉંચી નીચી
થવા લાગી. તે આપના હાથ ચક્રની માફક આકાશમાં ફ-
રતી દેખીને શુદ્ધનો સમુદ્ર કળેશિન થવા લાગ્યો ને આપ-
ની જટા ફેરવવાથી સ્વર્ગ વારંવાર ઉપર નીચે થાય છે;
તેથી કરીને મને એમ નિશ્ચય લાગે છે કે આપની પ્રભુતા
જણવામાં આવે તેમ નથી. ૧૬

વિયવ્યાપી તારાગણગુણિતફેનોદ્ગમરુચિઃ
પ્રવાહો વારાંયઃ પૃષ્ઠતલ્લઘુદૃષ્ટઃ શિરસિ તે । જગ-

દ્વીપાકારં જલધિવલયં તેન કૃતભિત્યનનૈવોન્નેયં
ધૃતમહિમ દિવ્યં તવ વપુઃ ॥ ૧૭ ॥

હે ભગવન્ ! આપના શરીર ઉપર જળનો મોટો પ્રવાહ જળના નાના દ્વીપા બરાબર વહેતો જણાય છે કે જે પ્રવાહ આકાશમાં ફેલાએલા તારા ગણરૂપી સમુદ્ધતી શાલીન છે તેવી આપનું વિરાટ સ્વરૂપ અનુમાનથી બહુ શકાય છે કે આપનું શરીર દીવ્ય પ્રભાવ યુક્ત છે. ૧૭

રથઃ ક્ષોણી યંતા શતધૃતિરંગેન્દ્રોઘનુરથો ર-
થાંગે ચંદ્રાકૌં રથચરણપાણિઃ શર ઇતિ । દધિક્ષો-
સ્તે કોઽયં ત્રિપુરતૃણમાહંબરવિધિર્વિધેયૈઃ ક્રીડત્યો
ન खलु परत्रंताःप्रभुधियः ॥ ૧૮ ॥

હે ભગવાન્ ! આપની ત્રિપુરાસુર દૈત્યને તુલ્યની સમાન બાળી ભસ્મ કરવાની ઇચ્છા થઇ ત્યારે આપને પારકી સામગ્રીની કેમ જરૂર પડી. જેવી કે પૃથ્વીરૂપી રથ, બ્રહ્મારૂપી સારથી, હિમાચલરૂપી ધનુષ સુર્ય અને ચંદ્રરૂપી રથના પૈડા અને વિષ્ણુરૂપી બાણ. જે બનવાનું તે બને છે. શક્તિ અને બુદ્ધિવાળા પુરૂષો પારકાની બુદ્ધિને લશ થતાં નથી. ૧૮

हरिस्ते साहस्रं कमलबलिमाधाय पदर्योर्य-
देकोने तस्मिन्निजमुदहरन्नेत्रकमलम् । गतो भ-

ત્યુદ્રેકઃ પરિણતિમસૌ ચકવપુષા ત્રયાણાં રક્ષાયૈ
ત્રિપુરહર જાગર્તિ જગતામ્ ॥ ૧૯ ॥

હૈ ત્રિપુરહર ! જે વખતે વિષ્ણુ ભગવાન આપના ચ-
રણની પુળ સહસ્ર કમળવતી કરવા બેસે છે તે વખતે
તેમાંથી એક કમળ ઓછું થાય તો આપનું કમળરૂપી ને-
ત્રને ઉખાડી હજાર પુરા કરી પુળ કરી તે ભક્તિને લીધે
સુદર્શન ચક્રરૂપી શક્તી ત્રણ લોકની રક્ષા વાસ્તે આપે
વિષ્ણુને આપેલી છે. ૧૯

ક્રતૌ સુપ્તે જાગ્રત્ત્વમસિ ફલયોગે ક્રતુમતાં
ક કર્મ પ્રધ્વસ્તં ફલત્તિ પુરુષારાધનમૃતે । અત-
સ્ત્વાં સંપ્રેક્ષ્ય ક્રતુષુ ફલદાનપ્રતિભુવં શ્રુતૌ શ્રદ્ધાં
બધ્વા દૃઢપરિકરઃ કર્મસુ જનઃ ॥ ૨૦ ॥

હૈ ભગવન્ ! મનુષ્યો વેદપર શ્રદ્ધા રાખીને અને આ-
પને યજ્ઞના ફળદાતા જાણીને દ્રઢ વિશ્વાસ રાખી કર્મ કરે
છે. કારણ આપ બધા મૃતા હોય છે તે વખતે જાગરણ
કરે છે તેથી યજ્ઞ કરવાવાળાઓને નષ્ટ કર્મ ફળની પ્રાપ્તિ
ઈશ્વરની આરાધના વિના સિદ્ધ થતી નથી. ૨૦

ક્રિયાદક્ષો દક્ષઃ ક્રતુપતિરધીશસ્તનુભૃતામૃ-
ષીણા માત્વિજ્યં શરણદ સદસ્યાઃ સુરગણાઃ । ક્ર-

તુમ્હેષસ્ત્વત્તઃ ક્રતુફલવિધાનવ્યસનિનો ધ્રુવં કર્તુઃ
શ્રદ્ધાવિધુરમભિચારાય હિ મસ્વાઃ ॥ ૨૧ ॥

હે શરણાગતને પાળનારા દક્ષ પ્રજાપતિ પોતે યજ્ઞક્રિયામાં કુશળ હોતો અને દેહધારીઓના સ્વામી એવા યજ્ઞમાન પણ તમેજ હતા. ઋષિ લોકો યજ્ઞમાં હોમ કરાવતા હતા ને દેવતાઓની સભા ભરાય હતી એ રીતની સામગ્રી યજ્ઞમાં હતી તથાપી યજ્ઞમાનની શ્રદ્ધા વીના દક્ષના યજ્ઞનો આપે નાશ કર્યો માટે શ્રદ્ધા વિનાનો યજ્ઞ વિપરીત ફળને આપે છે. ૨૧

પ્રજાનાથં નાથ પ્રસંભમભિકં સ્વાં દુહિતરં
ગતં રોહિદ્ભૂતા રિરમયિષુમૃણ્યસ્ય વપુષા । ધનુ-
ષ્પાણેર્યાતં દિવમપિ સપત્રાકૃતમમું ત્રસંતં તેઽદ્યા-
પિ ત્યજતિ ન મૃગવ્યાધરભસઃ ॥ ૨૨ ॥

હે પૃથ્વીપતિ આપનો મૃગ સમાન વેગ હળુ પણ બ્રહ્માજનો કેડો મુકતો નથી, એ બ્રહ્મા કેવા છે કે જેણે પોતાની પુત્રી મૃગલી થઈ તેની સાથે પોતે મૃગનું શરીર ધારણ કરી બળાતકારે સંલોગ કરવાની ઇચ્છા કરી એણે જેણે કુકર્મ છોડ્યું નહિ. વળી તે પ્રજાપતિ કેવા છે કે કામીને કામથી વ્યાકુળ તે બ્રહ્માની શી દશા થઈ કે બ્રહ્મા સ્વગમાં ગયા તોપણ આપે તેમનો કેડો મુક્યો નહિ અર્થાત્ જો કોઈ કુકર્મ કરે છે તો તેને તેનું ફળ મળે છે. ૨૨

સ્વલાવણ્યાશંસા ધૃતધનુષમહાય તૃણવત્પુરઃ
 પ્લુષ્ટં દૃષ્ટ્વા પુરમથન પુષ્પાયુધમાપે । યદિ સ્ત્રૈણં
 દેવી યમ નિરતદેહાર્ધઘટનાદવૈતિ ત્વામદ્ભા વત
 વરદ મુગ્ધા યુવતયઃ ॥ ૨૬ ॥

હે ત્રિપુરાસુરને નાશ કરવાવાળા પાર્વતી આપની જે
 અર્ધાંગના તેની સમક્ષ આપે કામદેવને ધાસની માફક આ-
 ણી ભરમ કર્યો તે પાર્વતી આપને સ્ત્રીસંપત્તિ માનવા લા-
 ગ્યા એ તેમનું મૂઢપણું છે. ૨૩

શ્મશાનેષ્વાક્રીડા સ્મરહર પિશાચાઃ સહ-
 ચરાશ્ચિતાભસ્તાલેપઃ સ્ત્રગપિ નૃકરોટીપરિકરઃ ।
 અમંગલ્યં શીલં તવ ભવતુ નામૈવમશ્ચિલં તથાપિ
 સ્મતૃણાં વરદ્ પરમં મંગલમસિ ॥ ૨૭ ॥

હે સ્મરહર ! આપ શમશાન બૂમિમાં પીશાચોની
 સાથે ક્રીડા કરો છો ને રહો છે ને કપાળે ભરમનું લેપન
 કરો છો અને ગળામાં મનુષ્યના કપાળની માળા ધારણ કરો
 છો, હે વરદાન આપવાળા આપના સ્તંગાર જો કે અમં-
 ગળરૂપ છે, તથાપિ જે પુરુષો તમારું સ્મરણ કરે છે તેને
 તો આપ અધિક મંગળરૂપ છો. ૨૪

મનઃ પ્રત્યક્ચિત્તે સવિધમવિધાયાત્તમરુતઃ

પ્રહૃષ્યદ્રોમાણઃ પ્રમદસલિલોત્સંગિતદ્વશઃ । યદા-
લોકયાહ્લાદં હૃદ ઇવ નિમજયામૃતમયે દધત્યંત-
સ્તત્ત્વં કિમપિ યમિનસ્તત્કિલ ભવાન્ ॥ ૨૫ ॥

જે તત્વનું યોગેશ્વરે પોતાના શ્વાસ રોકીને અને પો-
તાના રૂંવાટા ઉભા કરીને અને પોતાની આંખો ત્રિમરૂપી
જળથી ભરીને પોતાનું મન આત્મામાં લગાવીને પોતાના
હૃદયના તત્વને કે જેનું વાણીથી પણ વર્ણન કરી શકાતું
નથી એવા તત્વને જોઈને આનંદ પામે છે તે તત્વ નિશ્ચય
કરીને તમેજ છે. ૨૫

ત્વમર્કસ્ત્વં સોમસ્ત્વમસિ પવનસ્ત્વં હુતવ-
હસ્ત્વ માપસ્ત્વં વ્યોમ ત્વમુ ધરણિરાત્મા ત્વમિતિ
ચ । પરિચ્છિન્નોમંવ ત્વયિ પરિણતા વિભ્રતિ ગિરં
ન વિદ્મસ્ત્વત્તત્ત્વં વયમિહ તુ યત્ત્વં ન ભવસિ ॥ ૨૬ ॥

હું ભગવાન! તમે સુર્ય, ચંદ્રમા, પવન, અગ્નિ, જળ,
આકાશ, પૃથ્વી અને આત્મા છે. આપનું વર્ણન આવા
જુદા જુદા નામથી કરે છે તેની બુદ્ધિ દ્રઢ છે. પણ હું તો
એવું એકે તત્વ જોતો નથી કે જેમાં તમે ન હો. ૨૬

ત્રयीं तिस्रो वृत्तीस्त्रिभुवनमयो त्रीनपिसु-
रानाकाराद्यैर्वर्णैस्त्रिभिर्दधत्तीर्णविकृतिः । तुरीयं ते

ધામ ધ્વનિભિરવરૂંધાનમણુભિઃ સમસ્તવ્યસ્તં ત્વાં
શરણદ ગૃણાત્યોમિતિ પદમ્ ॥ ૨૭ ॥

હે શરણાગત પાલક ! ત્રિભૂવન, ત્રણે વૃત્તી, ત્રણે દે-
વતા અને ત્રણે અકારાદિ વર્ણ સધળાને ધારણ કરવાવાળા
તમે પોતે અવીકારી છો એવા તમારા એથા સ્થાનની
ઓંકાર પદ સ્તુતી કરે છે. ૨૭

भवः शर्वोरुद्रः पशुपतिरथोग्रः सह महान्-
स्तथा भीमेशानाविति यदभिधानाष्टकमिदम् ।
अमुष्मिन्प्रत्येकं प्रविचरति देवश्रुतिरपि प्रियाया-
स्मै धाम्ने प्रविहितनमस्थोऽस्मि भवते ॥ २८ ॥

હે દેવ ! ભવ, શર્વ, રુદ્ર, પશુપતિ, ઉગ્ર, સહ, મહાન,
ભીમ, ઇશાન એ જે તમારા આઠ નામ છે તે નામથી દેવ-
તાઓ આપના દ્રેબ્ધેમય સ્વરૂપને પ્રસન્ન કરવા સારૂ સ્તુતી
કરે છે તે નામથી હું પુણ્યદંત એવા જે આપ તેમને નમ-
સ્કાર કરું છું. ૨૮

नमो नेदिष्ठाय प्रियदव देविष्ठाय च नमो
नमः क्षोदिष्ठाय स्मरहर महिष्ठाय च नमः । नमो
वर्षिष्ठाय त्रिनयन यविष्ठाय च नमो नमः सर्व-
स्मै ते तदिदमृतिसर्वाय च नमः ॥ २९ ॥

હે પ્રિયદેવ! આપ સમીપ રહેલાને તથા દુર રહેલાને હું નમસ્કાર કરું છું. અતિ સૂક્ષ્મરૂપ, ત્રિનયન, વૃદ્ધરૂપ અને તરૂણ રૂપ આપને મારા નમસ્કાર છે. સર્વ સર્વરૂપ તમને નમસ્કાર છે. એ રીતે સર્વ દ્રષ્ટરૂપ તમો છો. ૨૯

વહલરજસે વિશ્વાત્પત્તૌ ભવાય નમો નમઃ
પ્રવલતમસે તત્સંહારે હરાય નમો નમઃ પ્રમહસિ
પદે નિઘ્નૈર્ગુણ્યે શિવાય નમો નમઃ ॥ ૩૦ ॥

હે ભગવન્! સંસારની ઉત્પત્તિ વખતે અધિક રજો-ગુણવાળું જે ભવરૂપ તમારું તેને હું વારંવાર નમસ્કાર કરું છું, ને જગતને નાશ કરવા સાર તમોગુણવાળું આપનું જે હરરૂપ તેને હું વારંવાર નમસ્કાર કરું છું. ને મનુષ્યોને સુખ આપવા સાર સર્વ ગુણયુક્ત આપનું જે સુખરૂપને હું નમસ્કાર કરું છું. અને ત્રિગુણધીપર જે આપનું કલ્યાણરૂપ તેને હું વારંવાર નમસ્કાર કરું છું. ૩૦

કૃશપરિણતિ ચેતઃક્લેશવશ્યં ક્વ ચેદં ક્વ ચ
તવ ગુણસીમોલ્લંઘિની શશ્વદૃદ્ધિઃ । इति चकित-
ममंदीकृत्य मां भक्तिराधादरदश्वदृद્ધिः. चरणयो-
दते वाक्य पुष्पोपहारम् ॥ ૩૧ ॥

હે વરદાન આપવાવાળા! હું સ્વપ્નના વીચારની પેઠે અરૂપ પ્રજ્ઞામ કરું છું. હું હુઝને આવીને અને અ-

સ્થીર ચિત્તવાળો. આપની ત્રણ ગુણથી પર મહિમાનો અ-
ભણ આપની ચક્તિ થઇને ભક્તિ કરે' છું' ને વાક્યરૂપી
પુષ્પોના હાથથી આપના ચરણ કમળની સેવા કરે' છું. ૩૧

અસિતગિરિસમંસ્યાત્કજ્જલં સિંધુપાત્રે સુર-
તરુવરશાખા લેખની પત્રમુર્વી । લિખતિ યદિ
ગૃહીત્વા શારદા સર્વકાલં તદપિ તવ ગુણાનામી-
દા પારં ન યાતિ ॥ ૩૨ ॥

હે સ્વામી ! આપના ગુણોના નીલગીરી જેવા
કમળની સમુદ્ર જેવા પાત્રમાં સમાઈ રહે તેવી સહીથી અને
કદપવૃક્ષના ઝાળાની લેખરૂપી શારદા સર્વ કાળ લખે તે-
પણ પાર આવે - હૈ. ૩૨

અસુરસુરમુર્ત્યૌર્દૈરર્ચિતસ્યેદુમૌલેર્ગ્રથિતગુણ-
મહિમ્નો નિર્ગુણસ્યેશ્વરસ્ય । સકલગણવરિષ્ઠઃ પુ-
ષ્પદંતાભિધાનો રુચિરમલઘુવૃત્તૈઃ સ્તોત્રમેતચ્ચ-
કાર ॥ ૩૩ ॥

ખાણાસુરાદિ અસુરો, પ્રજ્ઞાદિ દેવો તથા મન્વાદિ ન-
રેન્દ્રો વગેરે સરંપે, જે ઇશ્વરના મસ્તકપર અંદ છે તથા મા-
આની ઉપાધિસહિત પોતેજ ઇશ્વર છે કે જેમના ગુણોના
મહિમા અતિ વિખ્યાત છતાં અનન્યથા, વંશપરંપરા ચોત્ર

રહિત તથા નિરગુણ છે, તે ઈશ્વરનું અરચન (પુજન) કરે છે, તેમની મધુર પ્રેમાસ્વૃત્તિથી, સકલ ગુણથી સંયુક્ત એવો હું પુષ્પદંત આચારી, આ મહિમ્ન સ્તોત્રવડે સ્તુતિ કરું છું. ૩૩

અહરહરનવદ્યં ધૂર્જટેઃ સ્તોત્રમેતત્પઠતિ પ-
રમભક્તયા શુદ્ધચિત્તઃ પુદ્ગાન્યઃ । સ ભવતિ શિ-
વલોકે રુદ્ર તુલ્યસ્તથાઽત્ર પ્રચુરતરધનાયુઃપુત્રવા-
ન્કીર્તિમાંશ્વ ॥ ૩૪ ॥

આ મહિમ્ન સ્તોત્રનો કરનાર હું પુષ્પદંત આચારી
હું કે જે મનુષ્ય હાથ જોડીને, શંકરમાં ચિત્ત લગા-
વીને શ્રદ્ધાવડે આ મહિમ્ન સ્તોત્રનો પાઠ કરે છે. તે પુરૂષ
કિંનરોએ સ્તવન કરેલા શિવની સમીપ કૈલાશમાં વાસ
કરે છે આ મહિમ્નનો પાઠ કરનાર પુરૂષનું ઈંદ્રાદિ દેવો ત-
થા વશિષ્ઠાદિ મુનિઓ વગેરે પુરૂષ સ્વર્ગને પામશે તથા નિ-
સકામપણે કરશે તે પુરૂષ મુક્ત થશે. આ મહિમ્નનો પાઠ
કરનારા સર્વ પુરૂષો અંતઃકરણ શુદ્ધિ દ્વારાએ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ
થવાથી નાશ પામશે. માટે આ મહિમ્ન સ્તુતિનું મહાન
ફળ છે. ૩૪

મહેશાન્નાપરો દેવો મહિમ્નો નાપરા સ્તુતિઃ ।
અધોરાન્નાપરો મંત્રો નાસ્તિ તત્ત્વં ગુરોઃ પરમ્ ૩૫

શંકર સમાન કોઈ દેવ નથી, અધોર મંત્ર સમાન
કોઈ મંત્ર નથી, બ્રહ્મવેતા ગુરુ સમાન કોઈ ગુરુ નથી; તે-
મજ મહિમ્નસ્તોત્ર સમાન ઈશ્વરની કોઈ સ્તુતિ નથી. ૩૫

દીક્ષા દાનં તપસ્તીર્થં જ્ઞાનં યાગાદિકાઃ
ક્રિયાઃ । મહિમ્નસ્તવ પાઠસ્ય કલ્યાં નાર્હીતિ પોહ-
શીમ્ ॥ ૩૬ ॥

દિક્ષાકર્મના નિયમ. દાન, તપ, તીર્થયાત્રા, હોમ તથા
ચણાદિ કનકાંડ ક્રિયા કરવાથી જે જે ફળોની પ્રાપ્તિ આ-
પાય છે. તે સર્વે ફળોની પ્રાપ્તિયાનો સમુદાય મહિમ્નસ્તો-
ત્રની સાગમી કળાને પોહાંચતો નથી. ૩૬

કુસુમદશનનામા સર્વગંધર્વરાજઃ શશિધર-
વરમૌલેર્દેવદેવસ્ય દાસઃ । સગુરુનિજમાહિમ્નો ભ્રષ્ટ-
ણાસ્ય રોષાત્સ્તવનમિદમકાર્ષીંદિવ્યદિવ્યં મહિ-
મ્નઃ ॥ ૩૭ ॥

જેના પુષ્પ પુદ્ગલ દાંત છે, સકલ ગંધર્વોનો રાજા છે,
દેવનો દેવ શંકરનો દાસ છે, તેણે ચંદ્રશેખર એટલે મહા-
દેવના આ મહિમ્ન સ્તોત્રની રચના કરી છે. શંકરના રો-
ષને લીધે પુષ્પદાંત આચારીની આકાશગમનની સિદ્ધિનો
નાશ થયો છે તેથી દેવોના ગુરુ શંકરની સ્તુતિ આ મહિ-
મ્ન સ્તુતી સર્વની સ્તુતીઓ કરતાં અધિક તથા દિવ્ય છે;

કારણ કે આ સ્તુતિ દિવ્ય આત્માની પ્રાપ્તિના હેતુ છે. ૩૭

સુરવરમુનિપૂજ્યં સ્વર્ગમોક્ષેકહેતું પઠતિ યદિ
મનુષ્યઃ પ્રાંજલિર્નિન્યચેતાઃ । વ્રજતિ શિવસ-
મીપં કિંનરૈઃ સ્તૂયમાનઃ સ્તવનમિદમમોઘં પુષ્પ-
દંતપ્રણીતમ્ ॥ ૩૮ ॥

આ મહિમ્ન સ્તોત્ર ક્રી પુષ્પદંત આચાર્યના મુખથી
પ્રગટ થયું છે. આ મહિમ્ન સ્તોત્રના પાઠથી સર્વ પાપોત્ત
નિવારણ થાય છે. વળી આ સ્તોત્ર શંકરને પ્રિય છે મારે
જે પુરુષ ચિત્તને દૃઢ કરીને નિષ્કલે પાઠ કરે છે તે પુરુષ-
પર ભુવત્પતિ મહેશ પ્રમદ્ન થાય છે. શકાની કૃપાદષ્ટિથી
મુમુક્ષુઓને આ : થાય છે. ૩૮

શ્રીપુષ્પદંતમુખપંકજનિર્ગતેન સ્તોત્રેણ કિ-
લ્વિપહરેણ હરપ્રિયેણ ॥ કંઠસ્થિતેન પઠિતેન સ-
માહિતેન સુપ્રીણિતો ભવતિ ભૂતપતિર્મહેશઃ ॥ ૩૯ ॥

જે પુરુષ પ્રાતઃકાળે ઉઠીને પરમ ભક્તિવડે શંકરની
સ્તુતિનો આ પાઠ કરશે તે પુરુષ ચિત્તશુદ્ધિ દ્વરાએ શીવ
લોકમાં રૂદ્રરૂપે જ્ઞાનવાન થશે, સકામી પુરુષોના આત્મા-
કાય કારણ સહિત ધન પુત્રાદિ સમૃદ્ધિ યુક્ત થશે. આ મ-
હિમ્નનો પાઠ કરનારો પુરુષ દીર્ઘાયુ થવા છતાં પુત્ર તથા
પ્રીર્તીમાન થશે. આ મહિમ્નનો પાઠ સકામી પુરુષોને મુક્ત

લોભોનો હેતુ છે તથા નિષ્કામી પુરુષોને અંતઃકરણની શુદ્ધી થવાથી જ્ઞાનપ્રાપ્તિને લીધે મોક્ષનો હેતુ છે. ૩૯
હવે આ સ્તોત્રની સમાપ્તી કરે છે.

इत्येषा वाङ्मयी पूजा श्रीमच्छंकरपादयोः।

अर्पिता तेन मे देवः प्रीयतां च सदाशिवः॥૪૦॥

પરીત્રતાના હેતુયુક્ત આ સ્તોત્ર સમાપ્ત થયું છે, આ સ્તોત્રનું કથન પુષ્પદંત ગંધર્વે કર્યું છે. આ મહિમ્નસ્તોત્ર ગુદ્ય ખીણું કેષ્પિણ સ્તોત્ર નથી; તેથી આ સ્તોત્ર વિશે સર્વનું મન આશક્ત થાય છે. આ સ્તોત્રમાં માત્ર ઈશ્વરનું જ વર્ણન કર્યું છે. કારણ કે ઈશ્વરના ગુણકથનની આગળ ખીણ સકળ ચતુરાધ્યાયો વ્યર્થ છે ॥ ૪૦ ॥

इति श्रीपुष्पदंतविरचितं शिवमहिम्नः

स्तोत्रं संपूर्णम्

નર્મદાષ્ટકમ્.

નારાચવૃતમ્.

સવિન્દુતિન્ધુસુસ્થલત્તરંગભંગરંજિતં । દિ-
ષત્સુ પાપજાતઘાતકારિવારિસંયુતમ્ ॥ કૃતાન્ત-
દૂત કાલભૂતભીતિહારિવર્મદે । ત્વદીયપાદપંકજં
નમામિ દેવી નર્મદે ॥ ૧ ॥

અર્થ:—યમદુત, કાળભૂત, વિગેરેના લાથને હરનારાં
અને રક્ષા કરનારાં હો નર્મદા દેવિ । જળના બિન્દુવાળાં ઉ-
છળતાં સમુદ્રનાં મોજાનાં વિભાગોથી મનોહર અને શત્રુ-
સમૂહ વિષે રહેલા પાપના ઢગલાનો નાશ કરનારાં નિર્મળ
જળાવડે સંયુક્ત એવાં આપના ચરણકમળને હું નમું છું.

ત્વદંબુલીન દીનમીનદિવ્યસંપ્રદાયકં । કલૌ-
મલૌઘ મારહારિ સર્વતીર્થનાયકમ્ ॥ સુમત્સ્યક-
ચ્છનક્રચક્રચક્રવાકશર્મદે ॥ ત્વદીયં ॥ ૨ ॥

અર્થ:—જળમાં વાસ કરનારા એવા માત્સ્ય, કાચબા
તથા મગરના સમૂહને અને ચક્રવાક નામનાં પક્ષીને પણ

શુભદાયક એવાં હે નર્મદે ! તમારે વિષે નિરંતર મમ રહે-
લા એવા દીન મત્સ્યોને દીન્યપદ આપનારાં તથા આ ક-
ળીયુગમાં સર્વ પાપના શુભદાયને નાશ કરનારાં અને સર્વ
તીર્થથાં શ્રેષ્ઠ એવાં જળો કરીને યુક્ત એવાં આપનાં ચરણ
કમળને હું પ્રણામ કરું છું.

મહાગંભીરનીરપૂરપાપધૂતભૂતલં । ધ્વનત્સ-
મસ્તપાતકારિ દારિતાપદાચલમ્ ॥ જગલ્લયે મ-
હાભયે મૃકન્ડસૂનુહર્મ્યદે ॥ ત્વદીય૦ ॥ ૩ ॥

અર્થ:—મહા ભયંકર એવા પ્રલયકાળને વિષે માર્કન્ડે-
ડેય ઋષીને આશ્રય આપનારાં હે નર્મદે ! અત્યંત ગંભીર
એવા જળપુરે કરી જેણે સર્વ લોક નિઃપાપ કર્યાં છે તથા
શબદ કરનારાં એવાં સમસ્ત પાતકોનો નાશ કરનારાં અને
પર્વત સંખ્યા સંકટોને પણ દુર કરનારાં એવાં આપનાં ચ-
રણકમળને હું નમસ્કાર કરું છું.

ગતં તદૈવ મે ભયં ત્વદંબુ વીક્ષિતં યદા । મૃ-
કન્ડસૂનુશૌનકાસુરારિસેવિ સર્વદા ॥ પુનર્ભવા-
લ્ધિજન્મજં ભવાલ્ધિદુઃસ્વર્મદે ॥ ત્વદીય૦ ॥ ૪ ॥

અર્થ:—વળી માર્કન્ડેય ઋષી, શૌનક ઋષી તથા અ-
નક દેવતાએ નીરંતર સેવન કરેલું એવું તમારું જળ જ્યા
દે મેં દીડું ત્યારે જન્મ મરણના સંસારથી હિતપથ ત્રણે

હો! મારો સમગ્ર ભય નાશી ગયો એવાં હો સુખદાયક રૂં
દ્રદેહા! (શંકરી-નર્મદા દેવી! તમારાં પદ કમળને હું ન-
મન કરું છું.

અલક્ષલક્ષકિન્નરાનરાસુરારિપૂજિતં । સુલ-
ક્ષનીરતીરધીરપક્ષિલક્ષકૂજિતમ્ ॥ વસિષ્ઠશિષ્ટપિ-
પ્પલાદિકર્દમાદિશર્મદે ॥ ત્વદીયં ॥ ૫ ॥

અર્થ:—વસીષ્ઠ તથા શ્રેષ્ઠ એવા પીપ્પલાદ ઋષી અને
કર્દમ ઋષી ઇત્યાદીકને સુખદાયક એવાં હો નર્મદા! અદ-
શ્ય એવા લાખો કીતર, દેવ તથા દૈત્ય અને મનુષ્ય એમ
જુ પુજન કરેલાં તથા સુંદર એવાં તમારાં જળનાં તીર ઉ-
પર રહેલા ધીર એવા લાખો પક્ષી જ્યાં કીલકીલાટ કરે
છે એવાં આપનાં પાદામ્બુજને હું પ્રણમું છું.

સનત્કુમારનાચિકેતકશ્યપાત્રિષ્ટપદૈ— ।
ધૃતં સ્વકીયમાનસેષુ નારદાદિષ્ટપદૈઃ ॥ રવીન્દુ-
રન્તિદેવદેવરાજકર્મશર્મદે ॥ ત્વદીયં ॥ ૬ ॥

અર્થ:—સૂર્ય, ચંદ્ર, રતીદેવ અને ઇંદ્ર એમને સુખ-
દાયક એવી હો નર્મદા! સનત્કુમાર, નાચીકેત, કશ્યપ, અ-
ત્રી તથા નારદાદિક ઋષીરૂપ જે છ પગવાળા ભ્રમર તેમજ
ધોતાના હૃદયમાં ધારણ કરેલાં એવાં તમારાં ચરણામ્બુજને
હું (સાષ્ટાંગ દંડવત) પ્રણામ કરું છું.

અલક્ષલક્ષલક્ષપાપલક્ષસારસાયુધં । ત
 ટસ્થજીવજન્તુતન્તુમુક્તિમુક્તિદાયકમ્ ॥ વિરંચિ-
 વિષ્ણુશંકરસ્વકીયધામવર્મદે ॥ ત્વદીયં ॥ ૭ ॥

અર્થ:—બ્રહ્મા, વિષ્ણુ અને શંકર એમને પોતાનું પદ
 આપનારાં હે નર્મદા દેવી ! જેની ગણતરી કરવા ધારીએ
 તો તે મનમાં પણ આવે નહીં એવાં લાખો પાતકોને નાશ
 કરવા પ્રબળ આયુધ (તલવાર સરખાં અને આપના કી-
 નારા ઉપર નીવાસ કરનાર પ્રાણીવર્ગને આ લોકનું સુખ
 તથા મુક્તીપદ આપનારાં એવાં તમારાં પદક્રમળને હું
 (વારંવાર) પ્રણામ કરું છું.

અહોઽમૃતં સ્વનં શ્રુતં મહેશકેશજાતટે ।
 કિરાતસૂતવાહવેષુ પન્ડિતે શઠે નટે ॥ દુરન્તપા-
 પતાપહારિ સર્વજંતુશર્મદે ॥ ત્વદીયં ॥ ૮ ॥

અર્થ:—અહો શંકરની જટાથી ઉત્પન્ન થએલાં એવાં
 રેવાણના તટ ઉપર મં અમૃત સરખો આનન્દાયક શબ્દ
 સાંભળ્યો. માટે સકલ પ્રાણી માત્રને સુખ આપનારાં એ-
 વાં હે નર્મદા દેવી ! કીરાત (ભીડ), સૂત, બ્રાહ્મણ, પં-
 ઠીત, ધર્મી, નર, એમને વિષે રહેલા અનંત પાપપુંજને નાશ
 કરનારાં તમારાં ચરણક્રમળને હું પ્રણામ કરું છું.

इदन्तु नर्मदाष्टकं त्रिकालमेव ये सदा ।

પઠન્તિ તે નિરંતરં ન યાન્તિ દુર્ગતિં કદા ॥ સુ-
લભ્યદેહદુર્લભં મહેશધામગૌરવં । પુનર્ભવાન્નરા ન
વૈ વિલોકંયતિ રૌરવમ્ ॥ ૧ ॥

અર્થ:—જે લોકો આ નર્મદાષ્ટકનું ત્રિકાળ પઠન કરે
છે તે લોકો ક્યારે દુર્ગતિને પામતા નથી. તથા અન્ય લો-
કોને દુર્લભ જોવા શીવ લોકને વીધે જાય છે. તથા આ
લોકમાં માન સન્માન પામે છે અને અનેક ભવની પર-
પરાને તથા રૌરવાદીક નરકોને તે જોતા નથી.

॥ इति श्रीमच्छंकराचार्य विरचितं
श्रीनर्मदाष्टकं संपूर्णम् ॥

श्री द्वादश ज्योतिर्लिंग स्तोत्रम्

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ सौराष्ट्रदेशे विशदेऽतिर-
म्ये ज्योतिर्मयं चंद्रकलावतं-
सम् ॥ भक्तिप्रदानाय कृपाव-
तीर्णं तं सोमनाथं शरणं प्रप-
द्ये ॥ १ ॥ श्रीशैलसंगे विबुधा-
तिसंगे लुलाद्रितुंगे ऽपि मुदा
वसंतम् ॥ तमर्जुनं मल्लिकपू-
र्वमेकं नमामि संसारसमुद्रसे

तुम् ॥ २ ॥ अवंतिकायां वि-
 हितावतारं मुक्तिप्रदानाय च
 सज्जनानाम् ॥ अकालमृत्योः
 परिरक्षणार्थं वंदे महाकाल-
 महासुरेशम् ॥ ३ ॥ कावेरि-
 कानर्मदयोः पवित्रे समागमे
 सज्जनतारणाय ॥ सदैव मां-
 धातृपूरे वसंतमोंकारमीशं
 शिवमेकमीडे ॥ ४ ॥ पूर्वोत्तरे
 प्रज्वलिकानिधाने सदा वसंतं

गिरिजासमेतम् ॥ सुरासुरा-
 राधितपादपद्मं श्रीवैद्यनाथं
 तमहं नमामि ॥५॥ याम्ये स-
 दंगे नगरेऽतिरम्ये विभूषितांगं
 विविधैश्च भोगैः॥ सद्भक्तिमु-
 क्तिप्रदमीशं भेकं श्रीनागनाथं
 शरणं प्रपद्ये ॥६॥ महाद्रिपार्श्वे
 च तटे रम्यं संपूज्यमानं सततं
 मुनीन्द्रैः ॥ सुरासुरैर्यक्षमहोर-
 गाद्यैः केदारमीशं शिवमेक-

मीडे ॥ ७ ॥ सह्याद्रिशीर्षे विमले
 वसंतं गोदावरीतीरपवित्रदेशे
 ॥ यदशनात्पातकमाशु नाशं
 प्रयाति तं त्र्यम्बकमाशमोडे ॥
 ८ ॥ सुताम्रपर्णीजलराशियोगे
 निदद्वय सेतुं विशिखैरसंख्यैः
 ॥ श्रारामचद्रेण समर्पितं तं
 रामेश्वराख्य नयत नमामि
 ॥ ९ ॥ यं डाकिनीशाकिनिका-
 समाजे निषेव्यमाणं पिशि-

ताशनैश्च ॥ सदैव भीमादि-
 पदप्रसिद्धं तं शंकरं भक्तहितं
 नमामि ॥ १० ॥ सानंदमानंदवने
 वसंतमानंदकंदं हतपापवृंदम्
 ॥ वाराणसानाथमनाथनाथं
 श्रीविश्वनाथं शरणं प्रपद्ये ॥
 ११ ॥ इलापुरे रम्यविशालके
 ऽस्मिन्समुल्लसंतं च जगद्वरे
 ण्यम् ॥ वंदे महोदारतरस्वभावं
 घृष्णश्वराख्यं शरणं प्रपद्ये ॥

१२ ॥ ज्योतिर्मयद्वादशलिंग
 कानां शिवात्मनां प्रोक्तमिदं
 क्रमेण ॥ स्तोत्रं पठित्वा मनुजो
 ऽतिभक्त्या फलं तदालोक्य
 निजं भजेच्च ॥ १३ ॥ इति
 श्रीद्वादशज्योतिर्लिंगस्तोत्रम्

समाप्त.

જાહેર ખખર.

ગ્રંથોનાં નામ.

કીંમત

હનુમાન ચાલીસા.	૦—૧
વિષ્ણુ સહસ્ત્રનામ.	૦—૧
મર્ચ પુત્ર.	૦—૧
શનિસ્તોત્ર.	૦—૧
ત્રવગ્રહ સ્તોત્ર.	૦—૦
નર્મદાટક.	૦—૦
નારાયણવર્મ.	૦—૦
,, ,, દીક્ષા સાથે.	૦—૦—૧
રામ સ્તવરાજ.	૦—૧—૦
શીવ મહામન મુગ.	૦—૦—૧
રામ રક્ષા.	૦—૦—૧
,, ,, દીક્ષા સાથે.	૦—૦—૧
હનુમીસ્તોત્ર.	૦—૦—૧
ક્રાવ્ય માચક મગળ.	૦—૦—૧
વિષ્ણુ નામાવળી.	૦—૧—૦
શીવ નામાવળી.	૦—૧—૦
ગુણપ્રધાન ત્રેતીય સાર.	૦—૫—૦
મન્યનારાયણ કથા મુગ.	૦—૧—૦

ઉપર શીવાવળી બીજી સંસ્કૃત, ગુજરાતી, હિંદુસ્થાની તથા અંગ્રેજી વાંચકોએ મળશે.

મળવાનું ઠેકાણું.

હાકોર જયંતીલાલ એન્ડ કો.

ટીપ્પીશિડ—અમદાવાદ.

